

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL XVI

Redacția, administrația și tipografia:
Brașov, piața mare, lângă
Teatrul nr. 30.
Membrii au acces liber la redacție.
Publicația este în limba română.
Tipografia de stat:
Brașov, piața mare, lângă
Teatrul nr. 30.
Membrii au acces liber la redacție.
Publicația este în limba română.
Tipografia de stat:
Brașov, piața mare, lângă
Teatrul nr. 30.

„Gazeta” este în limba română.
Abonamentele se plătesc în avans.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 5 franci.
Se permite să se păsească
copierea din presa și din afară
și să se publice.

Nr. 288.

Brașov, Joi, 30 Decembrie

1893.

Nou abonament
la
„GAZETA TRANSILVANIEI”
Cu 1 Ianuarie 1894 st. v.
se deschide nou abonament,
la care invităm pe toți amicii și
scriitorii noștri.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 40 franci
pe șase luni 20 „
pe trei luni 10 „

**Abonamente la numerele cu data
de Duminică:**

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 2 fl.
pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 8 franci
pe șase luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrația
„Gazetei Transilvaniei”

**Propuneră antiromânească
la Făgăraș.**
Brașov 29 Decembrie v.
Astăzi primim un raport
amănunțit despre decursul adu-
nării generale extra-ordinare a co-
mitatului Făgăraș, ce s'a ținut azi
săptămână.
Cu plăcere constatăm, că mem-
brii români au fost de astădată
mai bine reprezentați în congrega-
țiune ca de obicei și au și luat
o pozițiune mai hotărâtă în cestiune
de anti-românească dela ordinea
șilei.
Cea mai însemnată a fost cesti-
unele decă să se ia la cunoștință
seu nu adresa comitatului Clușiu,
privitor la suprimarea „agitațiunilor
române”.

FOILETONUL „GAZ. TRANS”

**Cum a pățit-o vânătorul de vulpi
în Anglia.**
Traducere după Norda u.
(Urmare).

Norocosul pețitor se retrase încet
cu încetul din societatea mare, pentru a
se pute consacra numai Bridgetei; el
putea acum dice: Bridgetei sale. Petre-
cea șirile cu ea și esia la lume numai
atunci, când scia, că și ea iese!

Intr'o seară, el luă ceaiul în cer-
cul cel mai restrâns al familiei F. Nu
era în Dravingroom nimeni altul de
față, decât Mr., Mrs. și Mis F. și
amicul nostru. Conversarea se în-
vârtia pe lângă lucruri de sport
și Mr. F. întreba pe baronul C.,
decă să faci și pe la ei vânători de
vulpi?

— „Cum se nu!” esclama Baronul C.
„Vulpi se află pe la noi în unele
ținuturi în așa mare număr, ca și
pe aici iepurii. Eu însu-mi am im-
pușcat în o singură zi cinci
exemplare de-ale d-lui Charley.”

Membrii români au combătut
propunerea comisiei permanente,
care era pentru luarea la cunoștință
a memoratei adrese. Au vorbit în
contra propunerii comisiei perma-
nente d-lu avocat Iosif Pușcariu,
d-lu protopop Iuliu Dan și d-lu
avocat Nicolau Garoiu; er pentru
propunerea comisiei permanente
au vorbit trei Unguri și, ceea ce
a bătut la ochi, și preotul sășesc
Fleischer. În fine la votare s'a
primit, cu 47 contra 37 voturi,
propunerea d-lui Pușcariu de-a se
trece la ordinea șilei asupra adre-
sei comitatului Clușiu.

E învederat, că votul acesta
se isbește în capete cu votul ace-
leiași congregațiunii dela 14 Octom-
vre 1893, prin care s'a primit
faimoasa propunere a vice-spanului
pentru introducerea administrațiunii
de stat din aceleași motive, cari
formau baza adresei Clușienilor.
Acum ese și mai multă la ivelă de-o
parte neingrijirea membrilor români,
cari atunci au strălucit prin absența
lor dela adunare, de altă parte
șiretlicul celor din fruntea admi-
nistrațiunii comitatului, cari au
adus înainte acea propunere tocmai
pe la încheierea adunării, când
vedură că membrii români nu sunt
de față.

Tot în congregațiunea de azi
săptămână s'a mai desbătut și
asupra propunerii comitetului perma-
nent, de-a se trimite o adresă de
felicitare poetului ungar Jókai
cu ocaziunea jubileului său și se
procure totodată edițiunea de lux
a operelor sale cu 200 fl. pe
cheltele comitatului.

Membrii români au combătut
numai partea a doua a acestei
propuneri, protestându de-a se mai
incărca sarcina comitatului cu
procurarea scrierilor lui Jókai.

Motivarea, ce s'a adus, că
comitatul este sărac etc., după noi,
nu era nici de cum de ajuns, ei
era de lipsă, ca membrii români
fără nici un incungiu să son-

— „Ce?” strigară de-odată Mr. și Mrs.
F., el sărind drept în sus de pe scaun,
ea, scăpând din mână tava de ceai,
în timp ce Bridget nu putu reține
un strigăt de groză.

Baronul C. tăcu consternat și se
făcu o pauză scurtă, chinătoare.
Nu-și putea închipui, care dintre
vorbele sale a produsă asupra
ascultătorilor un efect atât de
surprinzător și ajuns la ideea, că
pote ei cugetă, că el esagerează.
De aceea după câte-va momente
continuu el: „Să-mi credeți,
am impușcat într'o zi cinci vulpi
și la vânătorii mai mari și mai
multe!”

— Oh! duse Mr. F. și mai mult
nimeni? Bridget arunca spre vor-
bitorul privat rugătoare, cari îl
aduceau în și mai mare perplexi-
tate, de-ore-ce el nu o pricepea
de loc și Mrs. F. apăsă soneria
servitorului, chiamându-l să cu-
rețe fărîmăturile tale sparte.
Acum în adevăr nu mai scia
șermanul Baron C., că ce se cu-
gete. Intră pe Mrs. F., că ce a
spăria într'atăta; nu primi însă
decât un răspuns

state, că comitatul Făgărașului,
ca un comitat eminent românesc,
nu se simte nici chiamat, nici
indatorat de a preamări pe un
poet maghiar. Jókai pote să
fiă un scriitor mare pentru
Maghiari, opurile lui pote să
insuflească pe Maghiari, der
pentru Români el este cu totul
străin și neînțeles. De unde și
până unde s'ar pute der aștepta
dela Români, ca să se insuflească
pentru Jókai? O absurditate
mai mare ca asta nici nu s'a mai
pomenit.

Alta este decă se așteptă că
Români să urmărească cu simpa-
ție progresele culturale ale
conlocuitorilor lor maghiari.
Acesta așteptare e justă. Deră
trebuie să se știe, că simpația
pretinde reciprocitate și nu pote
prinde rădăcină acolo, unde
și se răspunde cu ură și duș-
mănie față de progresele culturale
ale Românilor.

E clar și învederat însă, că
atunci, când conlocuitorii un-
guri pretind să ne insuflească
pentru scriitorii lor și să cum-
păram opurile acestora ei nici nu
ne mai consideră ca Români, ci
în cazul cel mai bun ca viitori
Maghiari.

Din aceste considerațiuni ne-am
fi așteptat, că membrii români
din congregațiunea Făgărașului
se nu fi șovăit nici un moment și
se fi cerut să se treacă la ordinea
șilei și asupra propunerii privitor
la șerbătorirea lui Jókai. Fatalmente
insă ei n'au reușit nici măcar
cu opozițiunea, ce au făcut o
cerere de-a se compăra scrierile
poetului ungar. Din 47, căți
au votat contra adresei Clușienilor,
nici s'au aflat numai 38, cari
se fiă contra cumpărării și
impărțind-se voturile în două,
șimpanul a dirimat, firesce, în
favore propunerii unguresci.

De aci pot erăși să tragă în
vățatură Români făgărașeni
că atitudinea nehotărâtă este
numai în paguba cauzei, ce o
representă.

urmat de o privire foarte rece: „Oh,
nimeni, o nervositate mică.”

Mr. F. îndată își aduse aminte,
că încă nu a cetit raportul lung
al parlamentului, ce l'a primit
astăzi, și chiar Bridget observă,
că are durere de cap.

Nu se putea, se nu înțelge. Dec
Baronul C. duse „nopte bună” și
se departă, cu o curioasă impresiune
insă, vedându, că Mr. F., la
plecare, nu-i strinse mâna, că
dōmna casei nu-lu invită, ca de
regulă, să vie erăși cătu de
curend.

Plecă șermanul Baron C. către
casa cu inima grea și cu capul
amețit. Nu avea plăcere a mai
merge și în altă societate, cu
tote că era numai la 11 ore.

Merse dec o oră la plimbare
prin parc, cugetându încă odată
la tōte, ce s'au întâmplat, der nu
era de loc în stare a înțelge
ceva din tot lucrul.

Nu era încă meșul nopței,
când el se culcă în patul mare,
ca și o odaie de pe continent, însă
până dimineța se șbăt în tōte
părțile, în pat, fără să pōtă
dormi.

In dimineța următoare luă el o
deci-

Din Camera română.
Discuțiune privitor la cestiunea
română.
Din discursul d-lui C. Arionu.
(Ungare.)

Va să dca, la 1868, D. Brătianu
dicea: Am înăbușit țipetului meu
de durere. Și mai departe:
„Ei bine, D-lor, care omu pe
tărutul revoluționar, venind la
putere, ar mai fi exaltat, când
scie, cătu de grea e răspunderea
faptelor sale? D. Andrássy,
Klapka și Túr, acum doi ani
venir în București, înainte bătăliei
de la Sadova, ca să trateze cu
noi, și nu le am cerut nimic,
nici atunci când puteam reuși,
nici că nu le am ținut altu
limbagiu, de cătu acela de
mai înainte; cum der au cre-
dutu D-lor, că astăzi fiind la
putere a-și pune eu în joc
esistența națională, ca să
alergu după teorii ori cătu de
sublime și de legitime ar fi
ele?”

Recunosea D. Brătianu, că
atunci când este vorba de
această cestiune ardătoare,
esistența chiar a statului
român pote fi pus în joc; și
în patriotismsău seu dicea,
că nu trebuie să pună în joc
esistența țerei sale, pentru a
ridica vocea în favore
Transilvaniei, ori care era
simțirea, durerea sa.

Etă, care a fostu limbajul
lui Ionu Brătianu la 1868.

Der se nu uităm un lucru:
care era constelațiunea
puterilor la 1868? Der aș
uitat, că era a doua și după
ce Austro-Ungaria fusese
șdrobită în cruda bătălie de
la Sadova, și că nu era, ca
astăzi, ca în timp din urmă
ai guvernului liberal. Atunci
se găsea de o parte Austria și
Francia, de altă parte Prusia
și Rusia. Ce unire formidabilă
a doua și de o victorie!

Și totuși în acele circumstanțe
favorabile, pote ca să se
ridice vocea românească;
Brătianu a fost așa de prudent,
așa de patriot, că a tăcut.
Este adevărat, că Kogălniceanu
il acușă, der alta era politica
lui Kogălniceanu și alta a
lui Ionu Brătianu.

D-lor, să venim la timpuri
mai apropiate de noi. Se
schimbă constelațiunea
europeană. În numele
păcii mereu amenințate,
se îndrumă, se face mai
târziu tripla alianță:
Austria, Germania, Italia.
Altă directivă se dă
politicei generale în
tōtă Europa. La 1882
ce se întâmplă? Faptul
este caracteristic, el nu
se pote uita. Români
din Bănat, ademeniți
nu șieu de ce promisiuni,
trece munții și vin,
se instalează până în
șesurile depărtate ale
Dobrogei. În contra
acestei emigrațiuni a
supșilor unguri protestă
Austro-Ungaria. Ce a
făcut D. Brătianu; a stat
la gâ-

siune. Voia să mergă la Mr. F. și
ceră dela el, bărbătesce și franc,
o explicare a celorl întâmplări.
Cu nedumerire așteptă el
ora unu și de abia sună
orologiu ora, când el își
puse mâna pe clanța
ușei dela porța din
strada Albion. Servitorul
deschide. Face o față
lungă și îi comunică,
că — nu este nimeni
acasă.

„Nici Mrs. F?”
— „Nimeni.”
— „Nici Miss. F. nu?”
— „Nime, domnule,
ș'am spus-o de două
ori.”

— „Și când se
reîntorc domniile
lor?”
— „Oh, asta e greu
de știut. Aș nu,
măne încă nu. Cine
scie când?”

Baronul C. aruncă
servitorului o privire
desprețuitoare și
plecă. Der nu-și
putea ajuta, de a nu
simți șgomotul,
cu care a închis
servitorul ușa după
el, ca o insultă.
Ce era acum de
făcut? Îi trebuia
explicare, explicare
cu tot prețului! Într
în prăvălia unui
negustor de hărți
în strada Oxford și
scrise câte-va
șire lui Mr.

duri? Nu; și pe acei Români i-a luat cam cu d'asila și i-a trimis îndărăt.

În contra actelor D-vostre protesteză D. Al. Lahovari, care era în opoziție, protesteză Kogălniceanu, și ce frumose sunt protestările lor, ce înflăcărate de cea mai mare iubire a românismului. Materie bogată, căci îl luaseră pe sus pe Românii bănățeni, ca să-i înapoiați Ungariei. Unii își perduseră totu avutul lor, alții își rătăciseră până și copiii, atâta grabă puseserăți. (Aplause).

O voce: S'au schimbat timpurile.

D. C. Arionu: Îmi spuneți, că s'au schimbat timpurile. În ce?

S'au schimbat de la 1866 la 1882. Dér de la 1883 nu. Constelațiunea Europei este aceeași? Dér se vedem, ce urmare a avut această cestiune la 1882? V'am spus, că ea a fost adusă înaintea Camerei. Sunt interesante discuțiunile, cari au avut loc atunci; este interesant și rolul D-lui Fleva.

Sunt lucruri, cari nu se pot numai afirma. Dați-mi voie, să vă demonstrez această citațiune, cari se nu vă lase nici un dubiu. Etă ce dicea Brătianu la 1882:

„Ceea ce se petrece peste Carpați, ceea ce a făcut guvernul austriac, nu ne privește pe noi; nu avem noi se ne preocupăm de circularile, cari s'au dat de proclamațiunile cari s'au făcut acolo.“

Și la aceste cuvinte ale D-lui Brătianu, D. Kogălniceanu, care era consecință cu sine însuși, a propus o moțiune, în care dicea:

„Că obiceiul pământului a fost și este de a da mai ales ospitalitatea plină și întregă băjenerilor cultivatori de pământ și de a nu-i înapoia nici odată la urma lor;“

„Că acest obicei al pământului a devenit apoi în legea scrisă a țerei, în scriindu-se atât în regulamentul organic, cât și în cartelele de estradițiune încheiate de D-ii regulamantari și în care anume a fost stipulat, că extradarea, nu se poate aplica la familiile cultivatorilor de pământ, ce trec în țără, spre a se așeza aci;“

„Că România nu are cu nici un ulă din statele vecine încheiate convențiuni, cari se o oblige la o asemenea dureroasă estradare, mai ales când se atinge de familiile de origină română.“

Se face cu această moțiune? Moțiunea merge la secțiune, unde ea a fost respinsă de Camera liberală a D-lui Brătianu. Raportul al comitetului delegaților a fost D. Fleva; D-sa, în raportul său, are o frasă foarte caracteristică

D-sa dice:

„Considerându, că în fața Constituțiunei și a legilor existente a țerei nu se mai poate evoca, sub pretextul de obicei al pământului, umbra regulamentului organic și a unei legislațiuni, a căror dispozițiuni, de ar fi ast-fel și de s'ar admite, ar pune în pericolul chiar existența noastră națională, deschidându ușile la ori-ce invasiune străină.“

D-lui Fleva îi era temă atunci, că cestiunea bănățenilor se nu pună în joc, chiar existența Statului român

Atunci Românii Banatului erau nise străini! Invasiune străină! Vă puteați dispensa de a dice această. (Aplause).

Etă, D-lor, ce s'a petrecut la 1882. Astădți s'au schimbat timpurile. De ce s'au schimbat? Pentru-că nu mai sunteți D-vostre la guvern și de aceea Românii de dincolo nu mai sunt străini!

Dér, D-lor, avem și alte fapte. La anul 1884 se făcu în București un ban-

chetu ungurescu, și în mijlocul drapelor maghiare, în sunetul marșului lui Racotzi, Ungurii celebrău o sərbătoare a lui Kossuth. Bine a făcut ospitalitatea română, că i-a lăsat liberi și nu i-a împedecată într nimic. Dér tot atunci, la 1884, și 'mi pare bine, că vėdu aci pe D. Dobrescu, ca se-lu am de martor, totu atunci la 1884, au voit Românii se celebreze aci centenarul lui Horia și Cloșca.

Ce a făcut guvernul liberal? Le-a închis toate sările. D. Fleva scie cum se închideau sările pe vremea aceea. Noi toți, împreună cu D. Fleva, abia am deschis ușa dela Orfeu. Ei bine, cu asemenea mijloce liberalii au împedecat pe Românii de peste munți, ca se celebreze o sərbătoare românescă, și 'mi se spunea de unii, cari erau acolo, că alungați din sală în sală au ajuns într o cârciumă, ca se pôtă, cel puțin, să-și dea mâna unii cu alții; însă și acolo a petrunș poliția și i-a dat afară. (Aplause).

Etă, D-lor, ce s'a petrecut la 1882, ce s'a petrecut la 1884. O făcea D. Brătianu această, pentru-că o cerea Austro-Ungaria? Nu, fiind-că Austro-Ungaria nu putea cere de a se împedeca Românii să sərbătorască la noi în țără, o sərbătoare românescă.

Aceste crize par-că se repetău din doi în doi ani, căci la 1886 se întemplantă faptele expulsării celor șase Români transilvăneni. Este adevărat, că patru dintrșii erau expulsați pentru motive politice, însă doi dintrșii: D. Ciurcu și tatăl său, au fost expulsați pentru rėsbunări personale. Se face și atunci interpelare în Camera și D. Brătianu răspunde în mod foarte corect, foarte patriotic, și rėspunsul său pôte servi de învățământ.

Pretindeți, că urmați politica D-lui Brătianu; dér este o mare deosebire de limbaj între D. Brătianu și D. Dim. Sturdza, cum de altminteri sunt multe deosebiri și în atâtea alte privințe.

Ascultați, vė rog:

Sedintiua Senatului dela 4 Decembrie 1883.
Discursul D-lui Ionu Brătianu, președinte al consiliului.

D. Ionu Brătianu: Credeți D-vostre, că noi suntem astădți în condițiuni, ca să ridicăm drapelul conchiștei Transilvaniei, Banatului și Bucovinei?

O voce: A trecut timpul.

D. președinte al consiliului, I. C. Brătianu: Nu sciu, ce va aduce timpul.

„Când mă acusa guvernul austro-ungar, că noi avem societăți și lucrăm, ca să răsculăm Transilvania și să facem anexiuni, imi aduc aminte, că era agent diplomatic Baron Eder. De atunci până mai deunădți, până la baronul Calice, le diceam: decă eu v'ași spune, că nu doresc, ca toți Românii să formeze un singur stat, ar trebui să socotiți, că sunt sėu minciinos; sėu mișel; dér se vint astădți se agit cestiunea Transilvaniei, se dărim imperiul austro-ungar, ar fi o nebunie; atunci n'ași fi ministru, ci ași merita să fiu dus într o casă de sănătate.“

D. Fleva: Astfelu au vorbit ministrii D-vostre?

D. C. C. Arionu: D-lor, ministrii noștri au vorbit foarte bine; ministrii noștri au rėspuns D-lui Sturdza și ministriilor noștri nici un Romănu nu pôte să tăgăduiască, că au vorbit, ca omenii de stat. Comparați însă nu cu ministrii noștri, cari sunt inamicii D-vostre, și, prin urmare, după D-vostre, inamicii nėmului

mai atent, îndată schimbă tonul: „Dér cum cauți? Ești morbos? I-ți lipsesc ceva?“ Agrăitul erumpe într'unu rėș amar și dice: „Morbos nu, ci nebun. Și decă nu sunt, voi deveni îndată. Dér te-a trimesu Dumnezeu, pôte imi vei pută da deslușiri. Ascultă mă: Asără am fost la Mr. F...“

— „Sciu“, îl întrerupse căpitanul c'unu zımbet ușor de înțelesu. „Am fost deci la Mr. F., vorbim în modu petinescu despre diferite lucruri, îi povestesc, că acasă în patriă, într'o singură dı am împuşcatu cinci vulpi, și și mai multe...“

— „Ce?“ strigă căpitanul cu voce ascutită „vreai să dicit, pôte, că ai omoritu!“

— „Da, omoritu, împuşcatu.“

— „Oh, vėdă“ dıse căpitanul cu o voce, a cărei rėcélă îi intră Baronului C. prin toate ăsele, și fără de a mai dice vėnunu cuvėntu, se întorse, se apropiă de masa de-alături, luă o fôia în mână și merse încet la unu fotoliu.

(Va urma).

romănescu, dér comparați cu cuvintele D-lui Sturdza. D. Sturdza dicea: eu se iau Transilvania, se făcu iridentă, se vizez măcaru la acesta? Nu, ferescă Dumnezeu. D-sa renunță chiar la autonomia Transilvaniei, deși nu e treba noastră; dér ce vrei, vechiulu obicei se nu supere pe Austria, pe imperiulu germanu. Ce deosebire în vorbire între cei doi șefi ai partidulu D-vostre!

Dér Brătianu se declara neputincios în această cestiune, și mai declara, că ar merita să mergă într'o casă de smintit, decă ar fi cugetat măcar la Românii din Transilvania.

Ei, D-lor, vė rog, astădți suntem în timpuri mai grele. S'au mărit persecuțiunile Românilor de peste munți; s'a mărit șovinismulu maghiaru. De ce? Nu sciu; dér constat unu fapt: s'a mărit însă și rezistența lor și demonstrațiunile de simpatii făcute aci în țără. Vė întreb, ce acte a făcut guvernulu de aci, cari se isbescă măcaru în sentimentulu național. Ce? Nu sunt aci adăpostiți aci Romăni din Transilvania, și nu găsecu ei și nu voru găsi întodėuna cel mai mare sprijin în țera romănescă? S'a împedecat v'unu banchet, cum s'a împedecat în 1884, s'au gonit Românii din Transilvania? Nu. Și totuși direcțiunea politice esterne, pe care D-vostre ați începutu se o dati, nu s'a schimbat. N'a făcut guvernulu nimic din câte ați făcutu D-vostre, n'avea trebuință să facă demonstrațiuni, cari se ștergă trecutul.

N'a provocat pe nimeni și n'are trebuiță să facă nimenui scuze, ca acele, cari le făceai D-vostre și cari se publicau în capulu foilor oficiale austriace și maghiare, spre cea mai mare a D-vostre gloriă, spre cea mai mare durere a țerei. (Aplause prelunge).

Tote acestea, D-vostre le-ați făcut. Și D-vostre aveți curagiulu să tăgăduiți patriotismulu nostru!

(Va urma.)

SCRIRILE ȚILEI.

— 29 Decembrie.

„Dreptatea“. Numėrul de probă al noului dıaru romănu cotidianu din Timișóra a apărut la Crăciunu. În apelulu cãtru cetitorii subscrisi de dl. Dr. Corneliu Diaconic, ca editor, și de dl. Dr. Valeriu Branice ca redactoru responsabil, se spune că „avėndu în vedere situațiunea gravă a poporulu romănu și necesitatea înmulțirii mijlocelor de luptă, a decisu inteligența romăna din Bănatu și părțile ungurene edarea unui dıaru romănu în Timișóra, care se se lupte alături cu celelalte organe naționale pentru realizarea și validarea aspirațiunilor și drepturilor nostre naționale legitime.“ Conformu intențiunei fundatorilor dıarulu, dice apelulu:

„baza activității nostre va fi: programulu partidulu naționalu dela 1881, devisa noastră: solidaritatea națională. Pe această basă și sub această devisa vomu lupta cu mijloce strictu legale, în spiritu adevăratu constituționalu, cu serioșitatea impusă prin demnitatea causei, avėndu totdeuna interesele mari ale poporulu romănu și binele comunu înaintea ochilor și ferindu-ne de ori-ce considerațiuni particulare și personale. Nu desbinarea desvėșită și neimpăcaveră, ci înțelegerea basată pe dreptate și încredere reciprocă a popórelor corónei sf. Stefanu formeză stėua conducătoare a ținutei nostre.“ „Dreptatea“ va eda și unu numeru sėptemănalu pentru poporu, cu scopu de-a înainta educațiunea politică, literară și economică a lui. Numėrul de probă al „Fôiei de Duminecă“ conține pe o cõlă, cartu mare, tractate forte instructive și folositoare poporulu. — Abonamentulu la dıarulu „Dreptatea“ este de 12 fl. la anu, ăr la suplementulu „Fôia de Duminecă“, ce se pôte abona și separat, 2 fl. la anu. — Dorim noulu dıaru al fraților noștri bănățeni, „Dreptatea“, viėtă îndelungată, sporu și succesu în luptele sale pentru binele poporulu, pe cari decisu este a le purta alături cu noi pentru izbănda causei drepte a romănismulu!

— o —

Proiectu de lege respinsu. Este sciut, că ministrulu ungurescu de justiția a înaintat Maj. Sale, spre aprobare prealabilă, o nouă lege penală. Proiectulu a fostu retrimis ministerulu de justiția cu clausulă negativă. Majestatea Sa nu și-a putut da

consentământulu la acestu proiectu, din cauza dispozițiunilor lui referitoare la armata. Înregistrămu faptul simplu fără comentaru.

— o —

Rezolvarea cestiunei Țiganilor. D-lu ministru pe interne Carol Hieronymi își sdrobesce acum capulu cu rezolvarea cestiunei Țiganilor. „Magyarország“ spune, că îndată după-ce dieta va desbata proiectele bisericescu, guvernulu va da o deosebită atențiune unui Memorandă, ce l'a prezentat în cestiunea țiganescă notarulu Bajcsy Lászlo din Kunágata, și care se ocupă de colonisarea și încetățenirea risipiților urmași ai lui Faraonu.

— o —

Frigu mare. De pretutindeni se vestesc frigū mare. În unele părți ale țerii au fost viscole forte mari, cari au ținut zile întregi. Din cauza frigului pe linia ferată Brașov—Teiuș s'a întemplantă Vine-rea trecută ceva rar. Trenulu, care a plecat la 5 ore dimineța din Brașov a trebuit să se oprescă nu mai puțin de 70 de ori între stațiuni Augustinu și Sighișóra, și acesta din pricina, că 65 de șine au fost crepate. Locomotiva mergea așa de încet, încăt abia se putea simți. Aci nãpte, totu din cauza frigului, trenulu, care trebuia să sosescă în gara Brașov la 10 și 25 min., a sosit abia la 1½ ore, după miežul nopții. Unu călător ne spune, că conducteurii trenurilor susțin, că de 25 ani n'a fost așa de anevoiôsă comunicațiunea pe linia Brașov—Teiuș, ca în ierna această.

— o —

Înaintări. Actualii ingineri șefi cl. II din corpulu tehnicu al inginerilor statulu romănu d-nii S. Carcalechi, Constantin Davidescu și Pandeli Ilescu, au fost înaintați ingineri-șefi cl. I.

— o —

La crisa financiară din Grecia O telegramă din Atena spune, că regele grecescu George, are de gând să convoce, din toate orașele țerii, unu consiliu de 1200 membri în Atena, care să delibereze asupra contragerii unui împrumuți național de 75 milioane de franci. Regele crede, că prin acestu împrumuți naționalu pôte să libereze țera din cătușele marelui crise financiare, ce-o apasă aci. Ministrulu Tricupis este contra acestui planu, fiindcă se îndoesce în voința poporulu de-a aduce noue jertfe.

— o —

Anarchia în Holanda. Din Haga se telegrafiază, că 5000 de muncitori s'au dus, în 8 Ianuarie, dinaintea palatulu regal, demonstrându și strigându: *Pără regina! Trăescă Republica internațională!* Căpetenia socialiștilor, Cohen, care zilele trecute a fost expulsat din Franca, a ținutu vorbirii aștădte, insultându pe regina cu espresile cele mai josnice, apoi a îndemnat pe soții săi, să jăfuiescă prăvăliile. Poliștiu cărari au împrăsciatu ceta demonstrațiilor; palatulu regal a fost încunjugat de milițiă.

Dela Făgărașu.

Din comitatulu Făgărașulu, 6 Ian. n. 1894.

Adunarea generală extra-ordinară a comitatulu Făgărașu, ce s'a ținutu la 3 Iuanuarie n. 1894, s'a deschis de fișpanulu Guido de Bausnern la 10 ore a. m., prinu scurtă felicitare a membrilor comisiunei municipale din incidentulu anulului nou; apoi s'a început pertractarea celor 52 obiecte înșirate în convocare. Pertractările au durat dela 10 ore dimineța până la 2 ore d. a., apoi dela 4 până la 7 ăse. Dintre numeroșele obiecte, voi amintu cele de interesu mai generalu.

Între cele dintău obiecte s'a pertractat representatiunea privitoare la iubileulu de 50 ani alu poetulu unguru Jókai Mór. Comitetulu permanentu a propus: o adresă de felicitare și procurarea opulu de lux alu iubilantulu cu 200 fl. din banii comitatulu.

La această advocatul Nicolau Garoiu, luându cuvėntulu, dice, că n'are nimic contra, ca poetulu și novelistulu Jókai să

F. Posta din Londra e punctuală. O oră mai târziu audi ciocnitura duplă cunoscută a curierulu postal la pórta Baronului C; menagera îi aduce o epistolă, pe care elu o apucă numai decătă din mână, pentru — a o lăsa ărași îndată să cadă. Era epistola proprie, pe dosulu ei scrise, de mâna lui Mr. F., cuvintele: „Nu o primescu. Retour la domnulu Baronu C.“ Nu a primit'o! A trimis'o înapoi!

O oră mai târziu ședea șermanulu Baronu în sala de lectură a clubulu, în care a fostu introdusu de unu amic alu său, ca óspe, pe câteva sėptemăni; ținea chiar „Echoul“ în mână, dér nu cetea, ci medita. Trăsurile feței lui aratau o mahnire adencă, ce se putea observa la prima privire. Era singuru în salónele mari ale clubulu elegantu, și de aceea neobservat. Dér nu rămase lungu timpu astfelu. Unulu dintre amicii lui cei mai intimi, căpitanulu V. intră, se uită după cunoscuți și observă pe Baronulu C.; îndată ce se apropiă de elu îi strinse mâna și dıse cu voce tare: „Ce te aduce pe-unu timpu atâtu de neobișnuitu încóce, prietine?“ Inse privindu-lu

si se faca o adresa cu ocaziunea iubileului sau de 50 ani, der nu pöte consimti cu partea a doua a propunerii comitetului permanent, ca adeca se se procure din banii comitatului opurile lui cu 200 fl. v. a. Acesta din motivu, caci comitatul acesta este cunoscutu ca unul dintre cele mai sörace; töte spesele comitatului si ale comunelor se acoperu prin aruncuri, ce uneor ajungu cifra de 80% dupa darea de statü; mai departe, din motivu, ca cea mai mare parte din comitate chiar curatu maghiare încä nu s'au aflatu îndemnatu a procura opulü pe spesele comitatului, apoi fiind-cä s'au cumpëratu deja peste 1000 e-semplare, cari aveau se se vëndä, spre a se putu ajunge scopul propusu si a se putu da si jubiletului renumeratiunea de 100,000 fl.; in fine fiind-cä crede, ca se va afla macarü unu Maghiaru in acestu comitatü, care se procure din banii sei acelu opü: propune deci a se läsa afarä partea a doua din propunerea comitetului permanentü.

D-lü protopopü *Iuliu Danu* sprijinesce propunerea d-lui Nic. Garoiu din motivele aduse, cu atâtü mai multü, caci alte comitate cu multü mai bine situate materialmente, între cari chiar si comitatul Sibiiului, acestä afacere au luat' o simpla la cunoscinäu.

Punëndu-se propunerea la votu, au votatu 38 membri pro, ér 38 contra, deci a fostu hotäritü votulü fispanului, care a votatu, ca se se procure si opulü cu 200 fl. din banii de drumü ai comitatului. In contra acestui conclusu dlü protopopü *Iuliu Danu* a insinuatü recursü. Unii sustinü, ca membrii, cari au votatu pentru propunerea advocatului Garoiu, ar fi fostü mai multü ca 38, der s'au scäduü la numärate voturile lorü la 38, ca fiindü astfelü paritate de voturi, se potä decide fispanulü prin votulü seu.

Despre statorirea locului unde se fiä reședința judecätoriei reg. din Zärnesci si a oficiului pretorialü din Branü, dupa ce dela ministerü s'a hotäritü, ca judecätoriu reg. trebe se römänä in Zärnesci, comisiunea municipalä a decisu, ca residența oficiului pretorialü se römänä in Branü; se observä însă, ca comunele Vlädenti si Tințari s'au încorporatü la judecätoriu reg. si la oficiulü pretorialü din Șercaia.

Adresa comitatului Clușiu despre *"impedecarea uneltirilorü si agitatiunilorü ultraștilorü de naționalitate römänä"*, comitetulü permanentü propune a se lua la cunoscinäu. La acesta advocatulü *Iosifü Puscarü*, din motivu, ca pänä adü nu s'a constatatu nici o agitatiune si nu s'a prinsu nici unu agitatorü, propune trecerea la ordinea dñiei. Protopopulü *Iuliu Danu* însă, din motivu, ca adresa celorü dela Clușiu este lipsitä de ori-ce basä si ca ea ar duce la noue si mari frecäri, propune a se respinge.

Advocatulü *Nicolau Garoiu*, in o vorbire mai lungä, aratä genesa nefericitei adrese a comitatului Clușiu si cum aceea a fostü primitä färä nici o desbateru din partea comitatului Clușiu, si acestä nu dörä ca Clușienii n'ar fi consimtitü cu propunerea, ci pentrucä s'au genatü ei inșiși a mai pierde cavinte asupra drasticelorü mijlöce de volnicie propuse de *Bartha* contra a totü ce este römänescü. Propunerea lui *Bartha* a aflatu resensü in foile guvernamentale, ba chiar si in unele opoșionale, de cari se ține si dlü *Bartha*; cu atâtü mai mare este îndreptätireä nösträ a celorü atacați, a lua posițiä față cu acea odiösa propunere. Spre ilustrarea absurditätilorü cuprinse in ea, voiü cita numai câteva puncte din aceea:

Bartha cere modificarea, adeca înășprirea procedurii de presă. Noi Ardelenii suntemü si astäđi judecați dupa o lege de presä absolutisticä. Apoi scimü si aceea, ca Maghiarii s'au luptatä cu tötä puterea contra a totü ce a fostü absolutisticü; este lucru de mirare, cum astäđi vine unü *Bartha* si cere pentru Ardela susținerea, ba chiar înășprirea legii de presä, care pöte avu odatä urmäri rele si pentru dñarulü D-sale ca opoșionalü.

Mai propune d. *Bartha* între altele modificarea articolului de lege 9 din 1868 ast-

felü, ca caracterulü naționalü alü bisericeii greco-orientale se se ștergä! Acestä bisericä și-a elupatü drepturile sale, autonomia sa încă atunci, cândü nu era dualismulü, nu era acestä erä de maghiarizare; e o cutezanäu de totü mare din partea acelora, cari acumü vinü se cörä cassarea unorü drepturi, cari lorü nu le stau in cale si la a cărorü căștigare n'au conlucratü cu nimica. Ce ar dice bisericä catolicä, protestantä, calvinä seu ori care, decä vr'unü römänü ar avu cutezarea de a cere modificarea unorü drepturi căștigate ale acelora? De sigurü procurorulü pe unu astfelü de Römänü l'ar apuca de gulerü si l'ar înfundä in temniță.

(Va urma).

Unü scriitorü maghiaru glorificatü.

Inainte cu câteva dñie au serbatü Ungurii in Budapesta iubileulü de 50 de ani de activitate literarä a lui *Moricz Jökai*. Elü este unü romanțierü cunoscutü förte bine in Ungaria, si întrü câtva si in străinätate, der nu atâtü pentrucä dörä ar fi adusü la luminä nisce opuri de mare valöre literarä, ci mai multü pentru multimea scrierilorü sale, si pentru spiritulü lorü naționalü maghiaru, prin care se caracterizeazä cele mai multe din ele. La inceputulü carierei sale a fostü unul din reprezentanții romanticismului modernü: idealistü; dupa aceea însă a trecutü in bizarietate. Cam din 1870 începändü a scrisü elü totü numai opuri, in cari rolulü principalü ilü joca ilusoriculü si irealulü.

La modulü acesta de a scrie, l'a adusü pe elü pöte împrejurarea, ca in timpulü mai recentü s'a consacratü cu totulü politicii maghiare de statü.

Si *Jökai* ocupä unü locü pe banca de deputatü, de unde are fericirea de a conlucra la decretarea legilorü pentru țerä. Ca guvernamentalü stä in legäturi prietinescä cu cele mai insemnate persoane ale statului ungari si asta a adusü cu sine, ca la iubileulü seu se i-se arangeze nisce ovațiuni, si se i-se facä nisce daruri ca si cari încä nu a primitü nici unü scriitorü ungarü. Acestei influente posiții in sinulü partidei guvernamentale are de a multämi *Jökai* pöte si distincțiunea, ce i s'a făcutü prin următorulü autografü preainaltü: "Incredințeu pe ministrulü meu ad latere, ca cu ocaziunea implinirii de 50 ani a activității sale literare, se-i exprime lui *Moricz Jökai* urärite mele de bine si deplina mea recunoscinäu pentru meritele insemnate, căștigate pe terenulü literaturii maghiare.

Viena, 2 Ianuarie 1894.

Franciscü Iosifü m. p.Contele *Ludovicü Tisza* m. p.

In reduta din Budapesta s'a tinutü o ședința festivä, in carea *Jökai* a primitü gratulärile si omagiile diferitelorü corporatiunü.

Intre altele damelorü maghiare le-a dñisü, ca pänä cândü poetii altorü națiuni privescu in femeia unü tovaröșü de jocü, Ungurii trebe se caute in dënse tovaröșulü de luptä! Studentilorü le-a doritü täriä si perseveranäu, ca se potä sustine pe umerii lorü Ungaria "liberä", ce o primescü dela bätänü.

In respunsulü, ce l'a datü studentilorü, *Jökai* într'unü aventü idealisticü a vorbitü si de strălucita recompensä naționalä, ce i s'a făcutü. Ii ridicä, dñise sufletulü, cândü vede, ca din širurile națiunii se aflarä mii de inșiși, gata de a aduce jertfä idealului propovädutü prin scrierile sale. (Alusiune la subscripțiunea făcutä pentru editarea opurilorü sale complete.) "Acestea, dñise elü, suntü nemuritörele mii ale spiritului maghiaru, ale libertätiei maghiare, ale iubirei de patriä maghiaru. Cu omagiu me inchinü înainteä publicului. Timpü de 50 de ani cređui, ca sunt scriitorulü unei micü națiuni, astäđi aflai, ca am fostü servitorulü unei mari națiuni."

Festivitateä se terminä prin aceea, ca i s'a predatü iubilarulü darulü de 100,000 florini, cari au rezultatü din subscripțiunea pentru editarea opurilorü sale.

Jökai a primitü acestü darü într'o odaie lateralä din mäna lui br. *Roland Eötvös*, in prezenta membrilorü comitetului.

Turburările din Sicilia.

Scirile privitoare la turburările din Sicilia suntü förte contradicätöre. Telegrammele de caracterü oficialü si semi-officialü comunica, ca situațiunea s'ar fi îmbunătățitü; din conträ însă, raporturile foilorü opoșionale presentä situațiunea ca totü mai îngrijitöre.

Pöte vorü fi avendü dreptate si unele si altele, caci decä e vorba singurü numai de restabilirea ordinei, atunci situațiunea a pututü se se îmbunătățescä ușorü, caci 80,000 de baionete, câte suntü actualmente concentrate in Sicilia, vorü putu ușorü se restabilescä ordinea, Vorba e însă, ca o asemenea ordine, făcutä sub presiunea baionetelorü, nu însemnä nici decum liniștirea populațiunii. Putemü se dämu așa-der tötä dreptateä raporturilorü foilorü italiene din opoșiune, cari sustinü, ca turburarea spiritelorü in Sicilia este in crestere.

Acestä turburare a spiritelorü nu se va putu suprima prin forța baionetelorü, ci singurü numai prin deläturarea stärilorü nenorocite, cari au produsü nemulțumirea populațiunii. Țeranii agricultorü ai Siciliei si muncitorii de mine reclamá cu urgenäu se li-se dea pâne si se li-se ușureze sörtea. Der cine se li-o potä ușura? Guvernulü italianü ori câtä bunävoinäu ar avu, in actuala strimtöre financiarä, in care se aflä astäđi Italia, nu va putu se le întindä nenorocitelorü, pöte chiar nici unü ajutorü.

Cei ce vorü profita de acestä stare de lucruri vorü fi de sigurü socialistii. Se asigurä, ca si pänä acum socialistii au inceputü se exploateze situațiunea in favorulü lorü, trimițendü printre locuitorii rësvrätiți pe cei mai însemnați conducetori ai lorü; de-altmintearea mai multe semne ar aräta, ca întröga mișcare din Sicilia ar fi opera agitatiunilorü socialiste, prin urmare se crede a fi cu totulü netemeinicä presupunerea, ca la spatele turburärilorü din Sicilia ar sta însă-și Francia.

Ceea ce e mai îngrijitorü, e, ca ideile de cari este stäpänitä astäđi mica populațiune a Siciliei au inceputü se se divulge si in alte părți ale Italiei. Ast-feliu in Neapolü s'au făcutü dñiele acestea unele demonstrațiuni din cauza därilorü de consumü, ér Sâmbätä séra s'au gäsitü la Roma placate afișate pe päreți, in cari se provoca populațiunea, ca se nu plätescä dare de consumü, ba si la operä, inainte de începerea reprezentațiunii, s'a înscenatü din partea anarchistilorü o micä demonstrațiä in contra därei de consumü.

Vedemü așa-derä, ca situațiunea in Italia e câtü se pöte de criticä, si e mare întrebare, decä din acestä stare de lucruri nu se vorü nasce si alte complicațiuni.

Produțiuni și petreceri.

Reuniunea römänä de cântärü din Hațegü, cu grațiosulü concursü alü trei *Maria Popovici*, va da Sâmbätä, in 1 (13) Ianuarie, unü concertü in folosulü nenorocitelorü incendiați din Ohaba si a pompierilorü din Hațegü. Programa: 1) "Trecu valea," corü de I. Mureșianu; 2) "Impromptu-Fantasia" pentru pianü solo de Chopin; 3) "Etä dñia triumfalä," corü de W. Humpel; 4) a) "Trei giorni" pentru viörä si pianü de Mendelsson, b) "Venetianisches Gondellied" pentru viörä si pianü de Mendelssohn; 5) "Visulü" de Gozlan, cäntecü pentru o voce cu acompaniamentü de pianü; 6) "O brum'a datü," corü de C. Porumbescu; 7) "La Campanella" pentru pianü solo de Liszt; 8) "Norü de vijelie" de W. Humpel, cäntecü pentru o voce de altü, cu acompaniament de pianü; 9) "Dorulü de dorule," corü de I. Mureșianu. — Concertulü se va da in sala otelului "Mielulü de aurü." Inceputulü la 8 ore séra. Suprasolvirile se vorü publica prin dñiare. Intrarea: locü I. 1 fl., locü II. 70 cr.; locü III. 40 cr. Dupä concertü dansü.

Reuniunea femeilorü römäne din Sibiu invitä la balulü ce se va da in 18 Ianuarie

st. n. 1894 in sala dela "Casa societätii" (Gesellschaftshaus) din Sibiu. Inceputulü la 8 ore séra. Venitulü curatü este destinatü in favorulü reuniunei. Biletelë de intrare: ä 1 fl. 50 cr. de persoanä. — Loge pentru 4 persoane 8 fl. Biletelë de intrare se potü primi pe lângä presentarea invitärei in dñia balului dela 10—12 ore a. m. si dela 3—5 ore p. m. la hotelulü "Neurirer", ér séra la cassä cu 2 fl. de persoanä.

Unü profesorü bätutü de unü spiritü.

In dñiele trecute spiritistulü italianü signor *Palladino*, a datü in Varșovia mai multe reprezentații interesante, făcendü diferite esperiențe, cari au minnatü in-tregü publiculü. La ședințele lui asistau ömeni învëtäși din orașü si se interesau förte multü de cele arätate de *Palladino*.

Istețulü Italianü făcea se se invärtescä mesele, färä se le atingä, stingeä o lampä numai cu o vorbä; poruncia unui clopotü atärnatü de tavanü, se se misce, si se mișca.

Rusii naivi si prea credincioși din fire își făceau cruce si considerau pe *Palladino*, ca pe unü ömü apröpe supranaturalü. Ömenii învëtäși publicau prin gazete telurite dări de semä, in cari vorbeiau cu mare entusiasmu despre minunile sëvrșite de *Palladino*.

Intre altele ei povestiau faptulü urmätörü:

— *Palladino* se suie pe unü scaunü. Aläturea de elü se invörte, ca unü dräculețü, o masä. Deodatä scaunulü sare cu *Palladino* cu totü pe masä, care continuä a se invörte timpü de 5 minute. Esperiența acésta s'a făcutü in plinä luminä.

Unü profesorü dela universitate, care nu credea in astfelü de bazaconi a spusü elevilorü sei, ca töte acestea suntü flöcuri si ca *Palladino* e unü șarlatanü. Elü lipise chiar afișe pe străđi, in cari insulta pe spiritistü.

— Stai, ca te facü eu se cređi, își dñise Italianulü si in dñia aceea anuntä prin gazete urmätörele:

Deserä

Mare reprezentațiä spiritistä, aparițiä interesantä a unui spiritü.

Efectü convingetörü
Mare minune!!!

Profesorulü s'a hotäritü se se ducä si elü, ca se dea pe *Palladino* de minciunä. Asista unü publicü numerosü.

La începerea reprezentației, spiritistulü a dñisü:

Domnilorü, esperiența acésta nu se pöte face decätü pe întunerecü.

— Förte bine.

— Mie însă, dñise profesorulü, se-mi dai voiä se stau pe unü scaunü lângä masa, care se invörtesce!

— Cum nu! Poftimü! — rësponse *Palladino*.

Profesorulü se puse la loculü acela, zimbindü cu fuduliä.

Lämpile töte se stingü.

De-odatä s'aude glasulü puternicü alü lui *Palladino*:

— Spirite vino!

Publiculü abia rësufia.

Trece unü minutü in care timpü *Palladino* încälätü cu nisce ghetelë ușöre de gumä se apropie de profesorü pe la spate si incepe se-i care la pumnü peste cefä, peste capü, apoi palmü de rësuna sala.

Profesorulü incepu se țipe si ridicändu-se repede de pe scaunü, o luä la fugä afarä.

Peste unü momentü lämpile s'au aprinsü éräși. Publiculü, care observase disparițiä profesorului a întrebätü, unde s'a dusü?

— L'a bätutü unü spiritü! — rësponse *Palladino*, apoi incepu se facä alte esperiențe.

Asistenții s'au dusü pe la casele lorü. A doua dñi si *Palladino* a päräsitü Varșovia.

Literaturä.

Povestiri de *Petra-Petrescu* ä 80 cr. francate. De vëndare la administrațiä nösträ.

Proprietarü: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorü responsabilü: **Gregoriu Maicrö.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Ianuarie 1893.

Renta ung. de aur 4%	116.80
Renta de corone ung. 4%	95.—
Impr. a.sil. fer. ung. in aur 4 1/2%	126.—
" " " " argint 4 1/2%	102.—
Oblig. " " " de ost. I. emis.	121.60
Bonari rurale ungare.	94.70
" " croate-slavone.	99.—
Imprum. ung. cu premii.	148.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	141.50
Renta de hartie austr.	98.25
" " argint "	98.—
" " aur "	119.20
Losuri din 1860.	146.—
Acții de ale Băucei austro-ungar.	1004.—
" " ung. de credit.	428.75
" " austr. de credit.	356.—
Napoleon d'ori	9.86
Mărci imp. germ.	60.87 1/2
London (lire sterlinge).	124.10
Rente de corone austr.	97.—

Cursul pieței Brașov.

Din 10 Ianuarie 1893.

Banote rom. Comp.	9.70	Vend.	9.75
Argint român.	9.65	"	9.70
Napoleon d'ori	9.82	"	—
Galben	5.80	"	—
Ruble rusești	131.—	"	—
Mărci germane	60.60	"	—
Lire turcești	11.10	"	—
Scris. fonc. „Albina” 6%	—	"	—
" " " 5%	101.50	"	102.50

Concurs!

Pentru ocuparea postului de cassar, la institutul de credit și economii „Ariesiana”, societate pe acții in Turda. Salariul anual este 500 fl. v. a. și dreptul la tantienna oficialilor. Cassarul va fi îndatorat a depune, ca cauciune în numerar, ori în hârtii de valoare, ori în realități, o sumă câtă e salariul.

Concursurile ajustate cu documentele ce le posedă concurenții se trimită la adresa subsemnatei direcțiuni.

Termenul concursului se fixează pe 25 Ianuarie a. c. st. n.

Turda, în 5 Ianuarie 1894 st. n. 336—1—3 **Direcțiunea.**

Nr. 6087—1893.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru prezentarea fasiunilor de dare după câștig clasa III. și IV. după interese de capitale, precum și după capitale pasive.

a) Cu privire la darea de câștig clasa III.

Spre scopul de a măsura darea de câștig cl. III. pe anii 1894 și 1895, se făcu atente toate acele partide, cari exerciază vr'unu negoțu său întreprindere supusă darei, cu deosebire toți neguțătorii, meseriașii, cari au în serviciu lor ajutoare sau calfe, medici, advocați, ingineri, antreprenori de zidiri și alte afaceri, cari pe timpul anilor 1893, 1894 și 1895 n'au fost supuși darei, se provacă ca se-și ia în primire imediat blanchetele de fasiune, dela oficiul de dare orășenesc, pentru a documenta câștigul. Aceste blanchete provădute cu fasiunea recerută în tota regula pentru darea de câștig clasa III. sunt a se preda cel mult până în 20 Ianuarie 1894 st. n. la oficiul de dare orășenesc.

b) Cu privire la darea de câștig clasa IV.

La care sunt supuși a o plăti toate acele partide, cari au un salariu fix, pensie, comunele publice, care posedă rente, bisericile, societățile și amployații privați, mai departe: dirigenții afacerilor, adminis-

tratorii, contabili, cassarii etc. a căroro salariu trece peste 40 fl. lunar, se provacă prin acesta se-și redice blanchetele dela oficiu de dare orășenesc și provădute cu fasiune recerută în tota regula a-le presenta oficiului de dare cel mult până în 31 Ianuarie 1894.

c) Cu privire la darea după interese de capitale și rente.

Sunt provocate acele partide, cari iau dobândă după capitale ce le au imprumutate, a-și lua blanchetele respective pentru fasiunea darei, fără întârziere, dela oficiu de dare, și după îndrumarea acestuia au să le scrie și cel mult până în 15 Ianuarie să-și le predea oficiului de dare. Asemenea și persoanele, cari au venituri de rente, cum și acei proprietari de moși și piue, cari au dat în arândă moș. ori piua, sunt îndatorați a înscrie în blanchetele respective arândă ce o primesc.

d) Cu privire la fasiunea Capitalelor pasive.

Proprietarii de case și de moșie a căroro realități și moși sunt încărcate cu datorii, au a-și lua asemenea respectivele blanchete și, scrise cu datele necesare, a-le presenta oficiului de dare orășenesc cel mult până în 31 Ianuarie 1894, contra unei adeverințe de primire.

După 31 Ianuarie 1894, până în 15 Februarie 1894 blanchetele de fasiune pentru capitale în sarcina realităților, au a se preda la oficiu de dare orășenesc însoțite c'o petiție prin care se motivează în mod demn de creșut cauza întârzierii cu predarea formularelor de blanchete la timpul prescris. Blanchetele cu fasiunile de datorii pe imobile, ce se vor presenta după 15 Februarie 1894 nu se vor lua de loc în considerație.

Brașov, în 30 Dec. 1893. 334,2—3 **Oficiul de dare orășenesc.**

Cele mai eftine obiecte

pentru

Cadouri de Crăciun și Anul nou

se pot cumpăra în magazinul:

A. G. KALENDA, Brașov.

Noutăți, Oglinzi de cristal, Album, Obiecte brodate, Mărfuri de bronce, Maiolica, Servicii pentru fumat, Eventale pentru carnaval, Cel mai fin parfum și diferite articole de toaletă. Albituri foarte fine pentru bărbați, Cravate, Umbrele, Portmoneuri etc.

Noutăți în jucării de copii.

330,4—4.

N-rul de Crăciun

al REVISTEI

LUMEA ILUSTRATĂ

s'au expediat tuturor d-loro abonați și persoanelor, cari au făcut comanda, și îndemnă pe toți aceia, cari doresc a vedea ceva într'adeveru

frumos și interesant,

se cêra pe la librării acestu N-ru excepțional și vedându-l, de sigur, că vor dori să-l și aibă.

Relevăm din bogatul și atrăgătorul său cuprins următoarele:

Sera pe lună (poesie ilustrată), de A. Vlăduță. — *Sfintul munte Athos*, de celebrul scriitor George Ebers (cu numeroase ilustrațiuni). — *Viața*, de Anton Bacalbașa. — *Legenda Crivățului*, de Iuliu I. Roșca. — *Ce zice Dumnezeu?* de Th. D. Speranța. — *Va victis*, de Sofia Kowalewska, trad. de Z. C. Arbore. — *Poesii diverse*, de G. Coșbuc, Gr. N. Lazu, Artur Stavri. — *Corul plugarilor din Șomcuta-mare* (ilustrat). — **Ilustrațiunile:** *Iartă-le, Dâmbu!* . . . — *Fuga în Egipt*. — *Isus la Maria și Martha*, etc. etc.

Afară de acesta, atragem atențiunea amatorilor asupra enigmei umoristice: „O femeie tineră, care e trădată de soțul ei, săl . . .”, care se află la pagina 64 și pentru care se acordă deslegătorilor premii consistând din: *Albumul Femeilor frumoase*, o *Mapă de Tablouri a amicilor artei* și 10 sticle de vin vechiu de Cotnari, cum și asupra următoarei ghicitori silabice ATAR. TSULIA EMUL IETSI VER (cu Batard!), dela pagina 200 și pentru a cărei deslegare se acordă trei premii consistând din magnificele tablouri colosale: *Galera Cleopatrei*. — *Panică*. — *Musica profană*, cari sunt niște adevărate capo d'opere și vor excita admirarea și entuziasmul tuturor câștigătorilor.

Prețul N-rului de Crăciun, pentru neabonați, **Ln. 3.— Fl. 1.50**, iar pentru abonați, adecă pentru persoanele cari au cumpărat deja seu vor cumpăra N-rile 1—5, **Ln. 1.15**, seu **60 cr.**

Abonamentul pe un an costă, înaintat prin mandat postal, **fl. 11.50**, er ca scrisore-grop **fl. 10.50**.

În același timp reamintim, că în editura noastră a apărut renumita operă „**CURA de APĂ**” de preotul KNEIPP și care costă (complect în două volume) **Ln. 3.**

Comande se primesc la toate librăriile, cum și la

Administrația revistei „LUMEA ILUSTRATĂ.”

327,3—5

București.

ABONAȚI CALICULU!

Un terno sigur faci toti cei ce aboneza

CALICULU

diaru humoristic și satiric cu multe ilustrațiuni, **pe anul 1894!**

Prețul abonamentului ordinaru, pe întreg anul e 3 fl. seu 7 franci

și cine nu va ride de cel puțin 3 ori din fiă-care număr, același primesc abonamentul solvit inapoi.

Toți cei cu puțină dare de mână primesc Calicul cu 2 fl. seu 5 franci pe un an.

Toți cei săraci, fără deosebire de rang și dignitate, totu așa militarii subalterni, studenții, meseriași, gendarmii, finanții, cantorii, crâncii, clopotarii, și toți cei încurcați în procese de despărțenie, primesc CALICULU cu 1 fl. 50 cr. seu 4 franci pe an.

!! Mai ieftin nici guta nu lovesce !!

Abonenții ordinari, cari până în 1-a Ianuarie vechiu, ne trimitu întregu abonamentul de 3 fl. seu 7 franci, primesc noulu CĂLINDARIU al CALICULUI gratuitu, seu pe de-asupra, ca fiauorul popii, și totu anul ridu.

Abonenții cu prețuri reduse, pentru 36 cr. seu 1 francu, primesc Călindarul CALICULUI expedat franco.

De probă primesc primul alu Calicul pe anul 1894 toți cei ce ni-lu ceru.

La cincii abonamente de ori-ce natură dăm alu seselea gratuitu.

Concedem și plătierea abonamentului ori cându în decursul anului.

Devisa Calicului, care acum intră în anul alu 14-lea, a fost și e: **Lectură originală humoristică și satirică, și risu cu ori și ce prețu.**

A se adresa la SIBIU

328,3—3

Administrația „CALICULUI.”

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (fără nici o primejdie) în contra Neputinței, Vindecarea anemicilor, a Sleitilor, etc.

INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIETEI

Administrația **ELIXIRULUI GODINEAU** la PARIS, 7, r. Saint-Lazare. BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE

Se găsește **ELIXIRUL GODINEAU** și la BUCUREȘTI, la HIE ZAMPFIRESCU, droghist; la JASI, la D.D. Frați KONYA, farmaciații.

și la Tulcea, la Dr. D. RAVBLICO, farmacia în „MINERVA”, la Galați, STALSKI, farmacist, la Ploiești, la J. & C. CHRISTESCU, farmacist și droghist, la Roman, la D. J. WERNER, farmacist.